

Warszawa, 13 października 2022 r.

PREZES

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu

dr Karol Nawrocki

BIK - 071 - 12 (6) / 22

KANCELARIA SENATU

03980200684905
RPW/24786/2022 P zał.
2022-10-20 rej. Borczon Szymon

**Pan
Aleksander Pocięj
Przewodniczący Komisji
Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji
Senatu RP**

w odpowiedzi na pismo Pana Przewodniczącego z dnia 27 września 2022 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ustanowienia 4 czerwca Dniem Pamięci Ofiar Przymusowych Eksperymentów Medycznych, uprzejmie informuję, co następuje:

W opinii Instytutu Pamięci Narodowej potrzeba upamiętnienia ofiar niemieckich praktyk pseudolekarskich nie budzi żadnych wątpliwości. Przemawiają za nią między innymi relacje naocznych świadków oraz samych pokrzywdzonych. Badania medyczne, prowadzone głównie w obozach koncentracyjnych, ale także w więzieniach na osobach skazanych na karę śmierci, wykonywane były z naruszeniem elementarnych zasad humanitaryzmu, a także etyki lekarskiej. Bez wątpienia, ówczesnym medykom służącym z oddaniem ideologii nazistowskiej III Rzeszy, nie przyświecała maksyma *primum non nocere*, lecz kierowała nimi bezduszna ciekawość wyników prowadzonych eksperymentów na żywych ludziach, chęć kreowania własnej, naukowej kariery czy też obowiązek wykonania pracy na bezpośrednie zlecenie niemieckich firm farmaceutycznych. Czynności pseudomedyczne, prowadzone pod auspicjami SS, miały służyć potrzebom armii (poprawie stanu zdrowia żołnierzy), realizacji planów wojennych, jak choćby polityka ludnościowa, czy też podbudowie teorii segregacji rasowej. Ich nieodzownym skutkiem było cierpienie ofiar, trwałe okaleczenie, a nawet śmierć.

Po zakończeniu II wojny światowej, w dniu 9 grudnia 1946 r., przed Międzynarodowym Trybunałem Wojskowym w Norymberdze, rozpoczął się proces niemieckich medyków

#MOJA NIEPODLEGŁA.

oskarżonych o zbrodnie przeciwko ludzkości. Oskarżono 20 lekarzy pracujących w obozach koncentracyjnych, a także prawnika oraz dwóch członków personelu administracyjnego jako odpowiedzialnych za organizowanie zbrodni medycznych. W dniu 20 sierpnia 1947 r. wydano wyrok skazujący. Z 23 osób oskarżonych – siedmiorgu orzeczono karę śmierci, pięciorgu – dożywotnie pozbawienie wolności, dwojgu – 20 lat, jednej osobie – 15 lat oraz jednej osobie – 10 lat pozbawienia wolności. Siedmioro podsądnych uniewinniono. Kary śmierci zostały wykonane w czerwcu 1948 r. Warto w tym miejscu podkreślić, iż w uzasadnieniu wyroku, Trybunał określił przesłanki decydujące o tym jaki typ badań nosił znamiona eksperymentu medycznego i czy w związku z tym, był zgodny z prawem. Rozważania te stanowiły istotny punkt odniesienia w późniejszych i współczesnych regulacjach dotyczących prowadzenia badań klinicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę uprzejmie informuję, iż Instytut Pamięci Narodowej podtrzymuje propozycję wyrażoną przez swego przedstawiciela – Pana Artura Zawadkę – obecnego na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w dniu 22 września 2022 r., zmiany daty ustanowienia Dnia Pamięci Ofiar Przymusowych Eksperymentów Medycznych, z zaproponowanej przez wnioskodawcę 4 czerwca na 20 sierpnia, nawiązującą tym samym do wydarzeń z sierpnia 1947 r.

Z poważaniem
Prezes Instytutu Pamięci Narodowej
ZŁOTA POLSKA PRZEBŁAGA
dr Artur Zawadka

#Moja NIEPODLEGŁA.